

NASZ *Region*

Nr 3 (111) / 2016

Świętokrzyski Informator Samorządowy ISSN 1897-4546

gazeta bezpłatna

**Zdrowych i spokojnych Świąt Wielkanocnych,
wypełnionych nadzieją budzącej się do życia wiosny;
pogody w sercu i radości płynącej z faktu
Zmartwychwstania Pańskiego
oraz serdecznych spotkań w gronie rodziny
i wśród przyjaciół.
Wesołego Alleluja!
życzą**

**Arkadiusz Bąk
Przewodniczący Sejmiku
Województwa Świętokrzyskiego**

**Adam Jarubas
Marszałek Województwa
Świętokrzyskiego**

Fundusze dla szkół podstawowych i przedszkoli w nowej perspektywie

Członkowie Zarządu Województwa Świętokrzyskiego Agata Binkowska i Piotr Żołądek wzięli udział w spotkaniu informacyjnym dotyczącym „Możliwości wsparcia szkół podstawowych i przedszkoli w konkursach ogłaszanych w 2016 roku w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020”. Uczestniczyło w nim kilkuset dyrektorów szkół, nauczycieli i przedstawicieli placówek oświatowych.

- Jest to spotkanie niezwykle ważne, podczas którego przekazemy państwu dużą dawkę informacji, wymaganych przy aplikacji na niezwykle ważne działania. Każdy z ich komponentów - zarówno nauka szkolna jak i przedszkolna - są bardzo istotne. Chcemy pomóc w mądrym wykorzystaniu kwoty 20 mln złotych, które mamy do dyspozycji w ramach poddziałań 8.3.1 i 8.3.2. Jeżeli chodzi o edukację przedszkolną, to będziemy starali się dogonić

w tym okresie programowania wskaźniki europejskie. Gdy zaczynaliśmy, tylko 36% dzieci z województwa świętokrzyskiego uczęszczało do przedszkoli. Średnia krajowa wynosiła wówczas 48% i teraz udało nam się ją wyrównać. Potrzebna jest nam mądra współpraca i jest to dobry moment, aby rozmawiać również o nowych formach i procedurach, bo zasady naboru się zmieniły - mówił członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego, **Piotr Żołądek**,

który wprowadził uczestników spotkania w tematykę wsparcia edukacji w kontekście strategii rozwoju regionu.

O możliwościach dofinansowania działań edukacyjnych w ramach RPOWŚ 2014-2020 oraz najważniejszych kierunkach wsparcia dla szkół podstawowych oraz przedszkoli mówiła dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, **Aleksandra Marcinkowska**.

W pierwszym kwartale obecnego roku prowadzone będą nabory na Poddziałanie 8.3.1 „Upowszechnianie i wzrost jakości edukacji przedszkolnej” oraz Poddziałanie 8.3.2 „Wsparcie kształcenia podstawowego w zakresie kompetencji kluczowych”.

- W poprzedniej perspektywie w ramach tego pierwszego działania wpłynęło wiele wniosków, ale sporo zostało odrzuconych, również z przyczyn formalnych. Teraz musimy zwrócić uwagę na to, co zmieniło się w przepisach. Mimo wszystko jest to jedno z najłatwiejszych poddziałań, bowiem mieliśmy z nim do czynienia już poprzednio - mówiła dyrektor **Aleksandra Marcinkowska**, która zaprosiła uczestników na kolejne spotkania informacyjne, warsztaty i szkolenia.

Nowe pomysły we współczesnej edukacji przedstawił natomiast kierownik Pracowni Projektów Europejskich, Edukacji Zawodowej i Informatycznej w Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli, **Krzysztof Łysak**.

- Nowa perspektywa finansowa z katalogu 8 kompetencji kluczowych szczególnie promuje trzy: matematyczno

Aleksandra Marcinkowska

Piotr Żołądek

- przyrodnicze, informatyczne oraz językowe. Chcemy dziś odpowiedzieć na dwa, bardzo istotne pytania. Po pierwsze, jakie czynniki mają istotny wpływ na wspieranie uczenia się uczniów i podnoszenia efektów kształcenia oraz jak efektywnie wykorzystywać możliwości wsparcia finansowego edukacji

W Filharmonii Świętokrzyskiej rozmawiano o możliwościach wsparcia szkół podstawowych i przedszkoli

W spotkaniu wzięło udział kilkuset dyrektorów szkół, nauczycieli i przedstawicieli placówek oświatowych

w ramach RPO WŚ w planowanych działaniach pro-jakościowych w szkołach – mówił Krzysztof Łysak.

Podczas spotkania pracownicy Oddziału Strategii Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego

Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, przedstawili informacje dotyczące kryteriów naboru i oceny projektów w konkursach ogłaszanych w ramach wsparcia szkół podstawowych i przedszkoli w I kwartale 2016

roku. Przedstawione zostały również Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w ramach RPO WŚ 2014-2020 oraz podstawowe założenia dotyczące zasad kwalifikowalności wydatków w projektach realizowanych w ramach EFS w perspektywie

finansowej 2014-2020. Mowa była również o pracy z Generatorem Wniosków Aplikacyjnych EFS w ramach RPO WŚ 2014-2020.

Mateusz Cieśliski

Marszałek w powiecie kazimierskim

- Mamy pierwszą w regionie tego rodzaju placówkę. Przebywające tu dzieci otrzymają doskonałą opiekę medyczną oraz znajdą dużo ciepła – mówił marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas podczas otwarcia Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej w Kazimierzy Wielkiej. Wiceprzewodniczący Sejmiku Tadeusz Kowalczyk podziękował za zaangażowanie podczas uruchomienia placówki. Była ona jednym z elementów wizyty marszałka 1 marca w powiecie kazimierskim, podczas którego spotkał się z młodzieżą Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Curie-Skłodowskiej, lokalnymi przedsiębiorcami prowadzącymi rodzinne firmy oraz gościł w Kole Gospodyń Wiejskich w Gabułtowie, prowadzonym przez kreatywne panie aktywizujące lokalną społeczność.

Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Kazimierzy Wielkiej jest przeznaczona dla dzieci od 3. do 18. roku życia wymagających szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji, nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Jest to pierwsza w regionie i siódma w kraju taka placówka, w której miejsce znajdzie 30 dzieci, głównie niepełnosprawnych. Będą miały całodobową opiekę specjalistów. W czterokondygnacyjnym budynku znajdują się 73 pomieszczenia, w tym: sala do kinezyterapii, fizykoterapii, czy gabinet medyczny. W imieniu samorządu województwa placówka będzie prowadzona przez powiat kazimierski.

- To zadanie fakultatywne samorządu województwa. Sejmik podjął taką uchwałę. Dzięki zaangażowaniu starosty kazimierskiego udało się uruchomić placówkę, która wierzę, że będzie doskonale zarządzana, a dzieci znajdą tu profesjonalną opiekę i dużo ciepła – mówił marszałek **Adam Jarubas**.

Uroczyste otwarcie Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej w Kazimierzy Wielkiej

Uruchomienie placówki było jednym z elementów wizyty marszałka w powiecie kazimierskim, w którym spotkał się ze starostą **Janem Nowakiem**, a podczas lekcji o samorządzie dla klas maturalnych w Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Curie-Skłodowskiej w Kazimierzy Wielkiej inspirował młodzież do sumiennej pracy i przedstawił kompetencje marszałka. Mówił też o perspektywach dla powiatu kazimierskiego, m.in. o planowanych terenach inwestycyjnych z myślą o bazie dla przedsiębiorców chcących wykorzystać cenne źródła wody siarkowej w Cudzyńowicach,

czy o potrzebnej obwodnicy Kazimierzy Wielkiej.

Doradca marszałka do spraw międzynarodowych **Andrzej Łukasik** mówił o potrzebie nauki języków obcych, które otwierają drogę do kariery, a asystent marszałka **Paweł Garbuzik** prezentował „zawody przyszłości”.

W rodzinnej firmie, Centrum Medycznym Maxmed w Kazimierzy Wielkiej, marszałek zwiedził profesjonalne i kompleksowo wyposażone gabinety. Firma z powodzeniem skorzystała z unijnego dofinansowania, dzięki któremu powstała pracownia endoskopii i RTG

oraz zakupiono sprzęt komputerowy.

Wizyta w kolejnej firmie – Piekarni u Ochenduszków udowodniła, że rodzinnymi siłami można wiele zdziałać. – Zaczynaliśmy od zera i małymi krokami rozwijaliśmy zakład. Dostaliśmy wsparcie z Unii między innymi na zakup pieca – mówi **Teresa Ochenduszka**, współwłaścicielka zakładu, w którym pieczywo wyrabia się na naturalnych tzw. „żurkach”. Chleb jest wysokiej jakości i jest produkowany tylko na rynek lokalny, kazimierski. – Postawiliśmy na dobrej jakości pieczywo, lecz wytwarzamy niewielkie jego ilości, ponieważ, żeby pieczywo było dobre, należy mu poświęcić kilka godzin – dodaje pani Teresa.

Pobyt marszałka w powiecie kazimierskim zwieńczyło spotkanie z kreatywnymi paniami z Koła Gospodyń Wiejskich w Gabułtowie. Koło działa od 1962 roku. – Pielęgnowujemy tradycje występując, spotykając się i organizując liczne wydarzenia: mikolajki, Dzień Kobiet, rozpoczęcie lata, wyjazdy na narty i wiele innych – mówi przewodnicząca koła **Urszula Sikora**.

Paulina Strojna

Radni Komisji Rolnictwa oraz Strategii Rozwoju na wyjazdowym posiedzeniu w Łopusznie

O problemach występujących w trakcie przygotowania i realizacji inwestycji przeciwpowodziowych planowanych do wykonania na terenie województwa świętokrzyskiego, ze szczególnym uwzględnieniem trudności przy budowie zbiornika wodnego Wierna Rzeka, dyskutowali radni Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego na wspólnym posiedzeniu Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska oraz Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą. Odbędzie się ono pod przewodnictwem Grzegorza Gałuszki 10 marca w Gminnym Ośrodku Sportowo-Wypoczynkowym w Łopusznie.

Przygotowania do realizacji zadania pn. „Budowa zbiornika wodnego Wierna Rzeka na rz. Łososinie, na terenie gmin Łopuszno, Piekoszów i Strawczyn” mają ponad dwudziestoletnią historię. Inwestycja była zgłoszona do strategicznych dokumentów planistycznych opracowanych na zlecenie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie. Pomiędzy Świętokrzyskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych a trzema zainteresowanymi gminami podpisano porozumienie, na podstawie którego w kolejnych latach gminy realizowały wykupy gruntów pod przyszły zbiornik.

– Cały czas mamy pewien problem z przygotowaniem dokumentacji środowiskowej, raport był kilkakrotnie podważany przez organizacje ekologiczne, wrócił do ponownego rozpatrzenia i uzupełnienia. Celem Komisji jest opracowanie pewnej metodologii działań; chcemy zachęcać ekologów, traktując ich jako przyjaciół, do uczestniczenia w tych przygotowaniach. Dziś na posiedzeniu Komisji niestety nie ma nikogo z przedstawicieli tych organizacji, z czego wynika, że niepoważnie traktują nasze gremia, a my przecież traktujemy ich bardzo poważnie, zapraszając na spotkania – podkreślał **Piotr Żołądek**, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Obecny stan prawny jest taki, że postanowieniem z dn. 30 października 2015 roku Regionalny

W obradach Komisji oraz wizji lokalnej uczestniczyli samorządowcy i mieszkańcy

Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach zawiesił postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach do czasu przedłożenia nowego raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W związku z tym zlecone zostało opracowanie „Uzupełnienie raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia pn. Budowa zbiornika wodnego Wierna Rzeka na rzece Łososinie na terenie gmin Łopuszno, Piekoszów i Strawczyn w zakresie danych przyrodniczych”. W ramach tego zlecenia zostanie m. in. wykonana nowa inwentaryzacja przyrodnicza w oparciu o obecnie obowiązujące metodyki badań oraz ocena wpływu przedsięwzięcia na florę i faunę oraz formy ochrony przyrody znajdujące się na terenie i w otoczeniu planowanego zbiornika. Raport powinien zostać ukończony w roku bieżącym.

Jak poinformował **Paweł Taborski**, wicedyrektor ds. technicznych Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych, powierzchnia ma wynosić prawie 70 ha przy maksymalnym poziomie piętrzenia, a pojemność – ponad 1 mln m³, z czego rezerwa powodziowa to ponad 700 tys. m³.

– To inwestycja bardzo ważna dla mieszkańców tych terenów, którzy nękani są podtopieniami i powodzią. Naszym celem jest wypracowanie założeń i koncepcji, które pozwolą na przygotowanie stanowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego dotyczącego możliwości zastosowania rozwiązań usprawniających proces inwestycyjny w zakresie inwestycji przeciwpowodziowych oraz zmian stanu prawnego w obszarze postępowania administracyjnego – mówił **Grzegorz Gałuszka**, przewodniczący

Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego.

W obradach Komisji uczestniczyli zainteresowani przedstawiciele samorządów gminnych, na obszarze których ma znajdować się planowana inwestycja, w tym wójt Łopuszna **Irena Marcisz** i wójt Zagnańska **Szczepan Skorupski**, a także mieszkańcy.

Podczas posiedzenia radni obydwu komisji zapoznali się również z informacją dotyczącą możliwości realizowania inwestycji przeciwpowodziowych w perspektywie finansowej na lata 2014 – 2020. W ramach projektu współfinansowanego przez Bank Światowy pn. „Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły” w latach 2016-2020 będzie kontynuowane przedsięwzięcie z województwa świętokrzyskiego pn. „Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza” – planowana wartość robót w ramach tego zadania to 70 mln euro.

Ponadto Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych planuje zrealizować m.in.: rozbudowę zbiornika przed pompownią Linów w gminie Ożarów (przy udziale dotacji z budżetu państwa, koszt zadania 1 mln zł) oraz w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego zadanie dotyczące zabezpieczenia przeciwpowodziowego rejonu Ostrowca Świętokrzyskiego i Bodzechowa w oparciu o regulację

rzecki Modły z wykorzystaniem zbiornika w Częstocicach jako polderu zalewowego do redukcji fali przeciwpowodziowej (koszt zadania 20 mln zł, w toku procedura uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych).

W latach 2014-2020 istnieją możliwości realizowania inwestycji przeciwpowodziowych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – beneficjentami mogą być m. in. jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

planuje ogłaszanie pierwszych naborów do tego programu już w kwietniu 2016 roku.

Możliwości realizowania inwestycji przeciwpowodziowych przewidziane są również w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. Beneficjentami Działania 4.1. Przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych oraz usuwanie ich skutków mogą być jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. W ramach tego działania wsparcie znajdą przedsięwzięcia z zakresu: budowy lub modernizacji wielofunkcyjnych zbiorników małej retencji, uwzględnionych w Pla-

nach Gospodarowania Wodami na obszarach dorzeczy, budowy infrastruktury przeciwpowodziowej, tworzenia i poprawy jakości systemów wczesnego reagowania i ratownictwa w sytuacjach nagłego wystąpienia zjawisk katastrofalnych (dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych), z uwzględnieniem zakupu sprzętu i specjalistycznego wyposażenia przede wszystkim dla Ochotniczych Straży Pożarnej. Zgodnie z przyjętym harmonogramem naboru wniosków w 2016 roku planowane są do przeprowadzenia dwa nabory w ramach tego działania, w I oraz w IV kwartale (odpowiednio na kwoty: 8 590 625 zł i 77 315 645 zł).

Inwestycje przeciwpowodziowe zostały również wskazane w podpisanym ze stroną rządową Kontrakcie Terytorialnym dla Województwa Świętokrzyskiego. W ramach przedsięwzięć warunkowych, których realizacja jest uzależniona m.in. od dostępności środków finansowych, przewidziane są dwa zadania: ochrona przed powodzią na terenie węzła połanieckiego z uwzględnieniem rzek Czarnej Staszowskiej, Wschodniej i Kanału Strumień oraz zabezpieczenie rejonu węzła sandomierskiego z uwzględnieniem zlewni rzek Opatówki i Koprzywianki wraz z dopływami.

Joanna Majewska

Spotkanie w sprawie kontroli przewoźników

2 marca w Urzędzie Marszałkowskim w Kielcach odbyło się spotkanie dotyczące współpracy samorządu z policją i Inspekcją Transportu Drogowego w zakresie kontroli przewoźników świadczących usługi transportu pasażerskiego w województwie świętokrzyskim. W spotkaniu uczestniczyli: wicemarszałek Jan Maćkowiak, dyrektor Wojewódzkiego Zarządu Transportu Arkadiusz Kubiec, zastępca dyrektora Wojewódzkiego Zarządu Transportu Anna Grzela oraz przedstawiciele policji z komendy miejskiej i wojewódzkiej, a także Inspekcja Transportu Drogowego.

Urząd Marszałkowski w Kielcach jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego w wymiarze wojewódzkim. Podczas spotkania poruszono temat poprawy skuteczności kontroli przewoźników w celu zapewnienia jak największego bezpieczeństwa pasażerów i lepszego funkcjonowania transportu publicznego, również w zakresie wywiązywania się przewoźników z umów zawieranych z Urzędem Marszałkowskim.

– Wydajemy zezwolenia przewoźnikom i mamy obowiązek kontrolować wykonywanie zobowiązań określonych tymi zezwoleniami. Nie wszyscy przewoźnicy wywiązują się z tego jak należy, często zagrożone jest bezpieczeństwo pasażerów, często przewoźnicy

Anna Grzela, Jan Maćkowiak, Arkadiusz Kubiec

nie przestrzegają rozkładów, zdarza się także, że naruszają zasady funkcjonowania ruchu drogowego – mówił wicemarszałek **Jan Maćkowiak**. Zazna-

czył, iż Urząd Marszałkowski zadania kontrolne może wykonywać tylko w ograniczonym zakresie, swoje duże kompetencje ma także Inspekcja

Transportu Drogowego oraz policja. Stąd udział w spotkaniu przedstawicieli tych służb.

– O efektach naszych rozmów będziemy informować przewoźników, bo to są działania prewencyjne, a oni muszą wiedzieć, że chcemy być skuteczni, a przez to mają funkcjonować lepiej. Nie ukrywam, że z naszego punktu widzenia jest to także kontrola środków, jeśli chodzi o dopłaty za przejazdy ulgowe i bezpłatne, które przekazujemy przewoźnikom. Sankcje, które możemy nakładać na tych, którzy się nie wywiązują, to są kary pieniężne i inne kary do cofnięcia zezwolenia włącznie. Mam nadzieję, że po spotkaniu, nasza współpraca będzie jeszcze lepsza – dodał Jan Maćkowiak.

www.wrota-swietokrzyskie.pl

Ruszyła XVIII edycja konkursu Świętokrzyska Nagroda Jakości!

26 lutego br. Kapituła Świętokrzyskiej Nagrody Jakości ogłosiła kolejną, XVIII edycję konkursu, którego głównym celem jest propagowanie idei zarządzania przez jakość – Total Quality Management poprzez wyróżnianie najlepszych przedsiębiorstw i organizacji z terenu Województwa Świętokrzyskiego, stale doskonalących się, konsekwentnie wdrażających nowoczesne koncepcje zarządzania, ukierunkowane na zaspokojenie rosnących potrzeb i wymagań klientów oraz partnerów.

W konkursie mogą uczestniczyć przedsiębiorstwa, organizacje publiczne, niepubliczne i edukacyjne działające w regionie świętokrzyskim od minimum 4 lat, odnoszące sukcesy dzięki skuteczności i efektywności realizowanej polityce jakości.

Świętokrzyska Nagroda Jakości (SNJ) mająca charakter regionalny, jest elementem systemu nagród przyznawanych corocznie na poziomach:

- krajowym – Polskiej Nagrody Jakości ustanowionej w 1995 roku przez Krajową Izbę Gospodarczą, Polskie Centrum Badań i Certyfikacji oraz Fundację Teraz Polska,
- europejskim – Europejskiej Nagrody Jakości ustanowionej w 1992 roku, której fundatorami są: Komisja Europejska, Europejska Organizacja ds. Jakości (European Organization for Quality) oraz Europejska Fundacja Zarządzania Jakością EFQM (European Foundation for Quality Management).

Zdobycie tytułu Laureata w regionalnym konkursie jakości daje zatem organizacji możliwość ubiegania się o nagrodę na kolejnych, wyższych poziomach zmagania.

Od 1999 roku Świętokrzyska Nagroda Jakości z powodzeniem promuje i nagradza wyróżniające się w regionie przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje, które dorównują światowym standardom jakości nie tylko w zakresie oferowanych usług i produktów, ale również w sferze swojego wewnętrznego funkcjonowania na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej.

Konkurs pomaga wyłonić najprężniej działające jednostki w regionie, które dostrzegły możliwość ustawicznego i efektywnego rozwoju w zarządzaniu przez

jakość, przez co osiągnęły i nadal zdobywają kolejne sukcesy, konsekwentnie stosując zasady obowiązujące w tym modelu zarządzania.

Świętokrzyska Nagroda Jakości jest jedynym organizowanym w regionie konkursem, którego istotą nie jest samo nagradzanie jego uczestników, lecz przede wszystkim obiektywna i rzetelna ocena wdrożonych rozwiązań organizacyjno-systemowych. Wykorzystywany w SNJ model samooceny oraz identyfikacji mocnych i słabych stron danej jednostki pozwala określić dalsze kierunki jej rozwoju oraz podjąć najkorzystniejsze działania doskonalące, w celu poprawy jej wyników biznesowych.

Model ten, opracowany w oparciu o filozofię Europejskiej Nagrody Jakości, bazuje na dziewięciu podstawowych filarach zarządzania przez jakość, tj.

Filar I – Przywództwo: osobiste zaangażowanie i inspiracja kierownictwa we wdrażaniu procesu uzyskiwania ciągłej poprawy pracy organizacji, doskonalenia jakości i sposobu zarządzania.

Filar II – Strategia: wizja organizacji, podstawowe wartości, którymi kieruje się organizacja, kierunki jej strategii, cele oraz sposoby ich realizacji.

Filar III – Pracownicy: określa, w jaki sposób wykorzystanie potencjału ludzkiego organizacji jest ukierunkowane na systematyczną poprawę efektów końcowych.

Filar IV – Partnerstwo i zasoby: zarządzanie, wykorzystanie i ochrony zasobów, sposobów ich optymalizacji w oparciu o TQM oraz skuteczność ich wykorzystania we wspieraniu strategii, polityki i współpracy z partnerami.

Filar V – Procesy, wyroby, usługi: zarządzanie procesami we-

wnątrz organizacji wpływającymi na wzrost wartości wyrobu lub usługi oraz strukturę organizacyjną jednostki.

Filar VI – Wyniki dotyczące klientów: mierniki określające otoczenie i rezultaty zaspokajania potrzeb klientów.

Filar VII – Wyniki dotyczące pracowników: odzwierciedla stosunek załogi do naczelnego kierownictwa, bezpieczeństwa, warunków socjalnych, motywacji, itp.

Filar VIII – Wyniki dotyczące społeczeństwa: percepcja organizacji w oczach opinii publicznej, jak również do podjęcie przez organizację w odniesieniu do ochrony środowiska i oszczędności zasobów naturalnych, a także współpracy z lokalną społecznością.

Filar IX – Kluczowe wyniki: osiągnięcia organizacji w stosunku do założonych celów w zakresie całokształtu jej rozwoju oraz zaspokojeniu finansowym wszystkich zainteresowanych stron jej działalnością.

Udział w Konkursie stanowi okazję do bezstronnej i zewnętrznej oceny pozycji organizacji na tle konkurencji, a także pozwala poszerzyć wiedzę nt. nowoczesnych metod i systemów zarządzania poprzez uczestnictwo jej reprezentantów w organizowanych warsztatach szkoleniowych poświęconych zagadnieniom z zakresu szeroko rozumianej jakości.

W Konkursie Świętokrzyska Nagroda Jakości mogą brać udział przedsiębiorstwa, organizacje publiczne, niepubliczne, edukacyjne, jednostki samorządu terytorialnego, które:

- działają na terenie Województwa minimum 4 lata i placą w nim podatki,
- zgłoszą w terminie wyznaczonym przez Kapitułę Konkursu

deklarację przystąpienia do Konkursu.

19 kwietnia br. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego odbędzie się pierwsze spotkanie informacyjno-szkoleniowe, w trakcie którego zostaną szczegółowo omówione wymogi i zasady uczestnictwa w konkursie, przebieg jego poszczególnych etapów oraz zostaną zaprezentowane obowiązujące dokumenty konkursowe i przedstawione wskazówki dotyczące ich wypełniania. Uczestnicy spotkania zostaną zapoznani z modelem samooceny organizacji wykorzystywanym w konkursie oraz wybranymi zagadnieniami z zakresu zarządzania przez jakość.

Regulamin Świętokrzyskiej Nagrody Jakości, harmonogram przebiegu tegorocznej edycji, kategorie nagród, a także inne niezbędne informacje dotyczące tegorocznej edycji konkursu są dostępne są na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego: www.sejmik.kielce.pl (zakładka: Świętokrzyska Nagroda Jakości).

Sekretariat Konkursu:

Urząd Marszałkowski
Województwa Świętokrzyskiego
Departament Polityki Regionalnej / Centrum Obsługi Inwestora i Przedsiębiorczości
ul. Sienkiewicza 63,
25-002 Kielce
(IV piętro, pokój nr 410)
tel. 41 365 81 82,
fax: 41 365 81 91
e-mail: snj@sejmik.kielce.pl

Zapraszamy serdecznie do udziału w konkursie Świętokrzyska Nagroda Jakości!

Świętokrzyskie Centrum Onkologii ma nowy rezonans i chce uruchomić filie w powiatach

Chemioterapia w Pińczowie, Starachowicach, Ostrowcu i Końskich oraz radioterapia w Sandomierzu – takie plany powstały po analizie map potrzeb zdrowotnych w województwie świętokrzyskim. Program rozwoju opieki onkologicznej w regionie przedstawili podczas wspólnej konferencji prasowej dyrektor Świętokrzyskiego Centrum Onkologii prof. Stanisław Góźdź oraz marszałek województwa Adam Jarubas. Plany zakładają również rozbudowę ośrodka onkologicznego w Kielcach, któremu stale przybywa pacjentów. Pracownię z najnowocześniejszym w regionie rezonansem magnetycznym otwarto tam 25 lutego 2016 roku.

Plany utworzenia pięciu powiatowych filii powstały po analizie epidemiologicznej – wybrano te powiaty, w których jest najwięcej zachorowań, a tym samym największe zapotrzebowanie na pomoc onkologiczną. Dla osób ciężko chorych z miejscowości oddalonych od Kielc od kilkadziesiąt kilometrów dojazdy do ŚCO są bardzo uciążliwe. – W filiach będą pracować nasi lekarze onkolodzy, którzy znają metody diagnostyczne i lecznicze. To, co będzie możliwe do wykonania na miejscu, będzie tam zrobione, a pacjenci wymagający bardziej specjalistycznych technik będą kierowani do Kielc – wyjaśnia dyrektor ŚCO **Stanisław Góźdź**.

Poradnie onkologiczne będą prawdopodobnie działać przy szpitalach powiatowych. Obecnie trwają rozmowy ze starostami, którzy mogliby partycypować w kosztach. – Bardzo nam zależy, by tworzyć te filie we współpracy z władzami lokalnymi, bo często przystosowanie pomieszczeń będzie generowało koszty, w niektórych obiektach zapewne konieczna będzie rozbudowa. W Pińczowie na przykład rozmowy są już bardzo zaawansowane – informuje marszałek województwa świętokrzyskiego **Adam Jarubas**.

Plany rozwoju dotyczą także ośrodka w Kielcach. Przy głównej siedzibie ŚCO konieczna jest rozbudowa radioterapii oraz wybudowanie centrum profilaktyki i rehabilitacji. – Obserwujemy wzrost zachorowań

O planach rozwoju świętokrzyskiego ośrodka onkologicznego poinformowali podczas wspólnej konferencji prasowej marszałek Adam Jarubas oraz dyrektor ŚCO Stanisław Góźdź

Nowa pracownia rezonansu magnetycznego pozwala na dokładniejsze diagnozowanie i bardziej precyzyjne podawanie leków

na nowotwory. Kiedyś zakładaliśmy, że będziemy w naszym ośrodku przyjmować około 300 chorych dziennie, tymczasem już dziś znacznie przekraczamy liczbę tysiąca chorych dziennie – podkreśla dyrektor ŚCO **Stanisław Góźdź**.

Jak poinformował marszałek Adam Jarubas, by zrealizować wszystkie te plany, samorząd województwa będzie starał się pozyskiwać środki z funduszy

centralnych, a część z tych zamierzeń jest wpisana do kontraktu terytorialnego.

Po konferencji prasowej uroczystie otwarto pracownię z najnowocześniejszym w regionie 3-teslowym rezonansem magnetycznym, który jest znacznie bardziej precyzyjnym urządzeniem, o doskonalszej jakości obrazu, mającym więcej możliwości niż dotychczasowy rezonans ŚCO. Urządzenie jest

wykorzystywane nie tylko do diagnostyki, ale również w procesie leczenia metodą radioterapii – pozwala precyzyjnie dobrać dawkę w poszczególnych partiach zaatakowanych przez chorobę tkanek, co zwiększa skuteczność leczenia.

– Trzy tesle to obecnie najwyższa stosowana w praktyce siła pola magnetycznego wykorzystywanego w medycynie. Przekłada się na dokładniejsze obrazowanie, większą rozdzielczość tkankową i przestrzenną obrazowanych struktur – wyjaśnia kierownik Zakładu Diagnostyki Obrazowej **Tomasz Drózd**. Wysoka rozdzielczość obrazowania ma ogromne znaczenie w badaniu małych struktur, co jest ważne szczególnie w diagnostyce guzów ośrodkowego układu nerwowego, trzustki, piersi, nowotworów głowy i szyi, jelita grubego czy nacieków w obrębie gruczołu krokowego.

W ŚCO były do tej pory dwa aparaty rezonansu, wykorzystywane na trzy zmiany ze względu na bardzo dużą liczbę pacjentów. Rocznie wykonuje się w placówce ponad 12 tys. badań.

Nowy aparat kosztował 6 748 929 złotych, w tym 5 148 620 zł wyłożyło Ministerstwo Zdrowia w ramach Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych. Urząd Marszałkowski dofinansował kwotą 1 568 618 złotych zakup i montaż urządzenia oraz dostosowanie pomieszczeń.

Joanna Majewska

Spotkania informacyjne dotyczące programów rewitalizacji gmin

Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego zorganizował spotkania dla potencjalnych wnioskodawców w ramach współorganizowanego wraz z Ministerstwem Rozwoju konkursu na opracowanie lub aktualizację programów rewitalizacji.

W pierwszym ze spotkań, które odbyło się w Jędrzejowie 3 marca obecni byli starosta jędrzejowski **Edmund Kaczmarek** oraz burmistrz Jędrzejowa **Marcin Piszczek**, którzy podkreślili rolę i potrzebę rewitalizacji.

Grzegorz Orawiec

Organizatorzy w swoich wystąpieniach przedstawili założenia przedmiotowego konkursu, szczegółowo opisali jego zasady, warunki przystąpienia oraz cechy jakie powinien zawierać prawidłowo przygotowany wniosek o dofinansowanie.

Istotę idei rewitalizacji terenów zdegradowanych omówił w swojej prezentacji zastępca dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej **Tomasz Janusz**, pozostałe kwestie ogłoszonego 19 lutego 2016 r. konkursu zaprezentowali pracownicy kierowanego przez **Jadwigę Głowienkę** Oddziału Programowania Strategicznego i Analiz.

Kolejne spotkanie odbyło się 4 marca w Starachowicach. Miasto uczestniczy w drugim etapie organizowanego przez Ministerstwo Rozwoju konkur-

su Modelowa Rewitalizacja Miast. Plany na przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych w Starachowicach przybliżył uczestnikom spotkania Prezydent Miasta **Marek Materek**. Prezentację obrazującą dobre przykłady przedsięwzięć rewitalizacyjnych w województwie i kraju przedstawił dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej **Grzegorz Orawiec**. W dalszej części spotkania kwestie związane z konkursem omówiły: **Jadwiga Głowienka** oraz **Beata Studniarek**.

O dotację w konkursie może ubiegać się pojedyncza gmina miejska, miejsko-wiejska lub wiejska. Wnioski o dofinansowanie można składać od 7 marca do 19 kwietnia. W efekcie gmina, która otrzyma środki opracuje lub zaktualizuje Pro-

Jadwiga Głowienka i Tomasz Janusz gram Rewitalizacji. Dokument ten jest niezbędny do ubiegania się w dalszej perspektywie o dofinansowanie w ramach przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych.

Europejskie Dni Dziedzictwa

Europejskie Dni Dziedzictwa 2016

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego zachęca do udziału w tegorocznej edycji Europejskich Dniach Dziedzictwa. To wyjątkowe święto zabytków odbędzie się w dniach 10-11 i 17-18 września 2016 r. pod hasłem „Gdzie duch spotyka się z przestrzenią - świątynie, arcydzieła, pomniki”.

Takie sformułowanie tematu ma na celu zwrócenie uwagi na fakt, że wiele zabytków jest nośnikami istotnych społecznie wartości duchowych związanych z wiarą, sztuką i historią.

W ramach tego największego w Europie przedsięwzięcia propagującego dziedzictwo kulturowe w dniach 10-11 i 17-18 września 2016 roku organizowane są dni otwarte w obiektach zabytkowych, tematyczne wystawy

w muzeach i instytucjach kultury, bibliotekach, sesje popularnonaukowe, pikniki historyczne i festyny. Wydarzenia te służą promocji instytucji, miejsca, obiektu, są także formą edukacji o regionalnym dziedzictwie.

Wszystkie imprezy są bezpłatne oraz instytucje i organizacje biorące w nich udział nie czerpią z tego korzyści.

Propozycje działań oraz deklaracje można przysyłać dnia

do 30 marca 2016 roku w formie elektronicznej na adres e-mail: wieslawa.jagodzka-hadamik@sejmik.kielce.pl

Informacje zostaną przekazane do Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie - ogólnopolskiego koordynatora Europejskich Dni Dziedzictwa.

Szczegółowych informacji udziela Wiesława Jagodzka-Hadamik; tel. 41 341 62 11, fax 41 344 36 11, Departament

Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego, Kielce ul. Paderewskiego 34 A.

Wszystkie zgłoszone przez organizatorów wydarzenia będą promowane na ogólnopolskim portalu internetowym <http://edd.nid.pl/>, a także w specjalnie przygotowanym Informatorze EDD 2016 - Świętokrzyskie.

Redakcja

Polskie książki trafią do Polaków w Mołdawii

Ponad tysiąc polskich książek zebrano podczas akcji „Pomagamy Polakom w Mołdawii”. To kolejna kampania społeczna zainicjowana przez marszałka województwa świętokrzyskiego Adama Jarubasa. Efekty akcji podsumowano 2 marca w VI Liceum Ogólnokształcącym im. Juliusza Słowackiego w Kielcach, którego młodzież włączyła się w zbiórkę książek.

Do Polaków zamieszkałych w Mołdawii i Naddniestrzu trafią przybory szkolne, podręczniki do nauki języka polskiego, historii i matematyki oraz książki do czytania. Marszałek **Adam Jarubas** podziękował wszystkim za włączenie się w akcję: – Dzisiaj przekazujemy ten dar serca naszej młodzieży i dzięki temu możemy pomóc młodym Polakom, naszym przyjaciółom, którzy chcą podtrzymywać tradycję, kulturę, język polski. To jedna z form zadośćuczynienia wobec potomków osób, które nie z własnej woli musiały żyć poza granicami naszego kraju. Ta akcja jest symbolicznie ukośnem wobec młodych ludzi, którzy tam mieszkają – podkreślał marszałek Adam Jarubas.

– Warto pomagać, bo tam jest naprawdę biednie, zarówno jeśli chodzi o opiekę zdrowotną, jak i oświatę. Polacy mieszkający w Mołdawii mają własne szkoły i przedszkola. Niestety, wyposażenie jest słabe, a oni uczą się języka polskiego przede wszystkim z książek – dziękował **Marian Orliński** z Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich.

Na apel marszałka tym razem odpowiedzieli: **Krzysztof Dziekan**, radny Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego V Kadencji, który sfinansuje transport darów do Mołdawii, VI Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego w Kielcach, Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Ignacego Jana Paderewskiego w Łasku-Kolumnie w województwie łódzkim, Księgarnia „Światowid” w Kielcach **Marta**

Podczas spotkania podsumowującego akcję marszałek Adam Jarubas podziękował wszystkim zaangażowanym osobom

Młodzież VI LO w Kielcach zebrała i przygotowała do wysyłki ponad tysiąc książek

i **Krzysztof Lorkowie** oraz kielecki oddział Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich

– Odzew uczniów był ogromny. To nie jest taka pierwsza akcja, w której bierzemy udział, dlatego młodzież jest wychowywana nieustannie do tego, aby reagować na takie potrzeby sercem, bezinteresownie – podkreślała **Renata Walęcka**

– dyrektor VI LO im J. Słowackiego. – Jest to szczytny cel. Chcielibyśmy, aby nasi rodacy mieszkający poza granicami naszego kraju wiedzieli, że mogą liczyć na pomoc młodzieży z Polski – mówił **Maciej Janik**, przewodniczący samorządu uczniowskiego. Księgarnia „Światowid” odprzedała 168 egzemplarzy nowych podręczników do na-

uki języka polskiego i historii w symbolicznej cenie 1 zł za egzemplarz.

– Mam nadzieję, że te książki ułatwią podtrzymywanie polskości wśród Polaków mieszkających na Kresach – powiedziała **Marta Lorek**.

Według przeprowadzonego w 2005 r. oficjalnego spisu ludności w Republice Mołdawii zamieszkuje 2380 osób pochodzenia polskiego. Według szacunków polskiej placówki dyplomatycznej liczba ta jest znacznie większa i wynosi około 4000 osób. Polacy skupieni są w 20 organizacjach. Największe znajdują w Bielcach oraz w Komracie. Dwie organizacje polonijne działają też na terenie Naddniestrza.

Marszałek województwa świętokrzyskiego już kilkakrotnie był inicjatorem pomocy Polakom zamieszkałym w Mołdawii i Naddniestrzu przysyłając podręczniki, książki, sprzęt medyczny (wspólnie ze Świętokrzyskim Centrum Onkologii w Kielcach), jednorazowy sprzęt medyczny (wspólnie z Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym w Kielcach).

W sierpniu ubiegłego roku w województwie świętokrzyskim gościła 20 osobowa grupa młodych Polaków z Naddniestrza (wspólna akcja marszałka z klasztorem na Karczówce). Staraniem marszałka województwa świętokrzyskiego w Kielcach studiuje kilkusobowa grupa osób z Mołdawii i Naddniestrza posiadających Kartę Polaka.

Joanna Majewska

Na współpracy korzystają chore dzieci i przyszli terapeuci

Innowacyjne zajęcia dla przyszłych terapeutów zajęciowych oraz Trening Umiejętności Społecznych (TUS) dla dzieci z autyzmem realizowane są w Policealnej Szkole Medycznej w Morawicy. Zajęcia prowadzą terapeuci ze Stowarzyszenia Chwytaj Szanse działającego na rzecz Osób z Autyzmem i Ich Rodzin w Kielcach, z którym szkoła współpracuje.

Pomysł prowadzenia zajęć dla dzieci z autyzmem w Policealnej Szkole Medycznej im. Hanny Chrzanowskiej w Morawicy przy udziale uczniów uczących się w zawodzie terapeuta zajęciowy zrodził się po konferencji „Blżej autyzmu” zorganizowanej wspólnie przez Policealną Szkołę Medyczną w Morawicy oraz Stowarzyszenie Chwytaj Szanse w Kielcach. – Sama z zachwytem słuchałam młodych ludzi, pracowników Stowarzyszenia, jednocześnie dysponujących już ogromną wiedzą na temat autyzmu. Konferencja trwała długo ponad zaplanowany czas, w którym to pracownicy Stowarzyszenia cierpliwie odpowiadali na pytania pedagogów szkolnych oraz rodziców dzieci autystycznych, którzy również skorzystali z naszego zaproszenia – mówi **Renata Antos**, dyrektor Policealnej Szkoły Medycznej w Morawicy.

Pozytywne informacje zwrotne po konferencji stały się dla jej organizatorów motywacją do poszerzenia współpracy, której owocem są prowadzone zajęcia TUS dla dzieci z autyzmem. Udział dzieci jest bezpłatny, rodzice zapewniają transport podopiecznych na zajęcia. – Na początku z przymrużeniem oka potraktowano mój pomysł, rodziły się pytania, czy rodzice będą chcieli przywieźć swoje dzieci do siedziby Policealnej Szkoły Medycznej w Morawicy, czy spełnimy ich oczekiwania lokalowe i czy w ogóle będzie zainteresowanie „udostępnieniem” swoich dzieci pod potrzeby zajęć praktycznych przyszłych terapeutów zajęciowych. Nasze wątpliwości zostały szybko rozwiane, wręcz

Zajęcia dla dzieci z autyzmem prowadzą uczniowie szkoły z kierunku terapeuta zajęciowy pod okiem doświadczonych terapeutów ze Stowarzyszenia „Chwytaj szanse”

odbierałam telefony od rodzin dzieci autystycznych w sprawie umożliwienia im udziału w zajęciach w szkole. Dobre wieści szybko się rozchodzą – dodaje **Renata Antos**.

Trening Umiejętności Społecznych z elementami arteterapii i zajęć technicznych dla dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu prowadzony jest dla sześciu grup dwu-, trzy-, cztero- i pięcioosobowych. Dzieci dobrane są pod względem wieku i poziomu funkcjonowania. Podczas zajęć dzieci uczą się właściwych reakcji na osoby i sytuacje społeczne, w których się znajdują, komunikowania się z osobami z otoczenia, zachowań społecznie akceptowanych. Grają w gry planszowe, relacyjne, podczas których uczą się czekania na swoją kolej, komentowania, radzenia sobie z porażką. Najważniejsze jest jednak to, że rodzice zauważają postęp.

– Syn bardzo chętnie uczestniczy we wszystkich warsztatach. Taki projekt daje dzieciom możliwość spotkania się ze sobą, ale również spotkania

i współpracy z innymi osobami biorącymi w nich udział. Jest to bardzo istotne z uwagi na problemy dzieci z wchodzeniem w relacje społeczne – mówi pani **Justyna**, mama Patryka. – Jestem bardzo zadowolona z udziału syna w tych zajęciach, moje dziecko jest szczęśliwe i zawsze wesołe, nawiązało bardzo dobre relacje z dziećmi, poza zajęciami brakuje mu kolegów, dopomina się kolejnych zajęć, bo za krótko trwają, niechętnie wraca do domu, gdzie nie ma tak fajnych prac jak na zajęciach – mówi pani **Ewelina**, mama Krystiana.

Zajęcia TUS prowadzone są metodą behawioralną, najsukcesowniej w pracy z dziećmi z autyzmem. Podczas zajęć terapeuci ze Stowarzyszenia przekazują cenne wskazówki uczniom Policealnej Szkoły Medycznej w Morawicy, którzy uczą się technik wspomaganie dzieci, aby były jak najbardziej samodzielne. Mają możliwość obserwowania metod i technik pracy wykorzystywanych przez terapeutów **Kingę Skoczyńską** i **Marka Stemplewskiego**,

mających wieloletnie doświadczenie w pracy z dziećmi z autyzmem.

Są także zajęcia arteterapeutyczne i techniczne. – Dzieci z autyzmem mają trudności z celowym działaniem zmierzającym do stworzenia pracy twórczej, zatem poprzez różnorodne ćwiczenia z wykorzystaniem technik plastycznych poznają własne możliwości w ich zastosowaniu. Podczas zajęć muzycznych poznają świat dźwięków otoczenia i instrumentów muzycznych oraz naturalne sposoby wyrażania się ruchem – opowiada **Marek Stemplewski**, terapeuta w Stowarzyszeniu Chwytaj Szanse oraz nauczyciel zawodu dla przyszłych terapeutów zajęciowych w Policealnej Szkole Medycznej w Morawicy. – Jeździmy do Morawicy, ponieważ jak wiadomo trudno jest o zajęcia dla dzieci z autyzmem w Kielcach – opowiada pani **Edyta**, mama Grzegorza. – Zajęcia plastyczne są bardzo twórcze i ja osobiście pierwszy raz widziałam po długim czasie jak mój Grześ coś namalował – dodaje. – Wojtek do tej pory nie przejawiał zainteresowania zajęciami plastycznymi. Widzimy obiecujące zmiany. Coraz częściej sam wychodzi z inicjatywą samodzielnego rysowania – mówi pani **Kasia**, mama Wojtka.

Szkoła Medyczna w Morawicy planuje kolejne wspólne projekty, które wspomogą dzieci z autyzmem i przyczyniają się do zwiększenia świadomości na temat tej choroby.

Opracowanie: Redakcja

O polityce senioralnej w regionie

Z inicjatywy Jerzego Pyrka, doradcy marszałka ds. seniorów, w Urzędzie Marszałkowskim odbyło się spotkanie na temat polityki senioralnej w regionie. W spotkaniu udział wzięli: Karolina Jarosz, zastępca dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej UMWS, przedstawiciele zarządu Fundacji „Perspektywy i Rozwój” z Sędziszowa, Edyta Kunicka i Iwona Kwiecień oraz rzecznik prasowy Urzędu Gminy we Włoszczowie Iwona Boratyn.

Podczas spotkania dyskutowano na temat działań zmierzających do aktywizacji środowiska seniorów w regionie, wymieniano doświadczenia i pomysły dotyczące wsparcia osób starszych.

- Samorząd Województwa będzie proponował rozwiązania dotyczące wsparcia osób starszych, które mogłyby zostać dostosowane do potrzeb seniorów w naszym regionie i tutaj wprowadzone. Będziemy inicjować przedsięwzięcia zmierzające do integracji społecznej seniorów. Chcemy wykorzystać ogromny potencjał i czas ludzi starszych – mówił Jerzy Pyrek. Podkreślał, że spotkanie inicjuje działania, które mogą ułatwić seniorom z naszego regionu korzystanie z dostępnej w mieście oferty kulturalnej, oświatowej i rekreacyjnej, a także ułatwi

dostęp do lokalnych rozwiązań prawnych dotyczących sytuacji seniorów, doradztwa w zakresie zabezpieczenia społecznego, opieki zdrowotnej, pomocy socjalnej i usług opiekuńczych – mówił **Jerzy Pyrek**.

Podczas spotkania uczestnicy zastanawiali się jak najlepiej wykorzystać potencjał seniorów, ich kreatywność, pozytywne emocje, umiejętność organizacji i doświadczenie.

- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego realizuje projekt pt. „Świętokrzyska Ekonomia Społeczna” – poinformowała **Karolina Jarosz**. Projekt, zakłada m.in. spotkania służące wymianie wiedzy i doświadczeń pomiędzy pokoleniami, prezentacji podmiotów ekonomii społecznej i ich usług, które mogą służyć osobom starszym oraz panelu dysku-

Uczestnicy spotkania zastanawiali się jak najlepiej wykorzystać potencjał seniorów i ich kreatywność

syjnego. - Jesteśmy otwarci na politykę senioralną – mówiła Karolina Jarosz, zastępca dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. - Na przełomie maja i czerwca chcemy zorganizować spotkanie międzypokoleniowe z udziałem seniorów i młodzieży, które mam nadzieję, zaowocuje

nowymi pomysłami do wspólnych działań.

Samorząd Województwa Świętokrzyskiego w konkursach ogłaszanych dla organizacji pozarządowych również wspiera działania ukierunkowane do osób starszych.

Dominika Kiesz-Misztal

Edukacja samorządowa także dla seniorów

Od blisko dziewięciu lat Biuro Komunikacji Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach prowadzi spotkania informacyjno-edukacyjne z mieszkańcami regionu pod wspólnym tytułem „Lekcja o samorządzie”.

W tym czasie odbywały się spotkania z młodzieżą szkolną, studentami, przedstawicielami różnych środowisk. - Przybliżaliśmy tematykę samorządową, mówiliśmy o roli, strukturach i kompetencjach poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego w Polsce ze szczególnym podkreśleniem zadań Samorządu Województwa Świętokrzyskiego – mówi **Marek Jarco** z Biura Komunikacji Społecznej. Zapowiada, że w tym roku rozszerzony zostanie krąg odbiorców. - We współpracy z Doradcą Marszałka ds. Seniorów Jerzym

Jedna z lekcji „O samorządzie”

Pyrkiem chcemy dotrzeć do nieco starszych mieszkańców naszego województwa. Wio-

sną rozpoczynamy spotkania w Klubach Seniora, Uniwersytetach III Wieku, świetlicach

osiedlowych oraz siedzibach Kół Gospodyń Wiejskich pod tytułem „Lekcja o samorządzie dla seniorów” – zapowiada Marek Jarco.

W sprawie organizacji spotkań „Lekcja o samorządzie” dla uczniów i studentów prosimy kontaktować się z **Markiem Jarco** tel. 41 343 90 35, e-mail: marek.jarco@sejmik.kielce.pl

Odnosnie zajęć dla seniorów „Lekcja o samorządzie dla seniorów” prosimy o kontakt z **Jerzym Pyrkiem** tel. 608 352 671; 41 342 17 65, e-mail: jerzy.pyrek@sejmik.kielce.pl

Redakcja

Pieniądze dla szpitali

Ponad 30 tysięcy złotych dla Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy i prawie 10 tysięcy złotych dla Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego – Zarząd Województwa przyznał tym jednostkom pieniądze na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zgodnie z Wojewódzkim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2020 przyznane dotacje przeznaczone są na podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego z terenu województwa Świętokrzyskiego oraz na doskonalenie umiejętności pracowników Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia. Oba szpitale ubiegały się do przyznania dofinansowania na działania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholo-

lowych. Pieniądze będą przeznaczone m.in. na szkolenia, studia podyplomowe i udział w specjalistycznych konferencjach.

Podczas posiedzenia, Zarząd zdecydował, że na działania te do placówek trafi 40 tys. zł - Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy, w ramach którego działa Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia otrzyma 30 280 zł, a Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach wysokości 9 720 zł.

Iwona Sinkiewicz – Potaczała

10 tys. zł otrzymał Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach

„Młodzież Pamięta” wspólnie z Małopolską

Koncerty patriotyczne z udziałem mieszkańców, publikacje dotyczące najważniejszych wydarzeń w historii Polski, konferencje, debaty i konkursy o tematyce historycznej - Województwo Świętokrzyskie od 2013 r. realizuje Świętokrzyski Program Edukacji Patriotycznej „Młodzież Pamięta”.

Celem Świętokrzyskiego Programu Edukacji Patriotycznej „Młodzież Pamięta” - poprzez podejmowanie różnorodnych działań patriotycznych - jest kształtowanie wśród młodzieży poczucia świadomości historycznej, regionalnej oraz narodowej.

Ponieważ podobne przedsięwzięcie od ponad 10 lat realizowane jest przez Samorząd Województwa Małopolskiego (we współpracy z Małopolskim Centrum Edukacji „MEC”), oba województwa postanowiły „połączyć siły”. Efektem są wspólne od 2013 roku obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja oraz odzyskania niepodległości przez Polskę. Przybrały one formę spotkań młodzieży z obu regionów i wspólnego śpiewania pieśni patriotycznych.

Wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych we Włoszczowie

Pierwsze takie „pieśniobranie” z okazji rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja odbyło się w 2013 r. na terenie województwa małopolskiego, w Amfiteatrze Miechowskiego Domu Kultury. Kolejne wspólne patriotyczne śpiewanie miało miejsce jesienią 2013 r. w Centrum Kul-

tury w Jędrzejowie. Specjalnie na tę okazję Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach wydał śpiewnik „Na żołnierską nutę”, zawierający pieśni legionowe i patriotyczne.

W 2014 roku w ramach programu we współpracy z Małopolską Urząd Marszałkowski

Województwa Świętokrzyskiego włączył się w organizację obchodów 100-lecia Czynu Niepodległościowego Polaków, wydając publikację „Marsz szlakiem I Kompanii Kadrowej. Wakacyjna przygoda z Ojczyzną”. Natomiast w ubiegłym roku miały miejsce dwa kolejne spotkania muzyczne – w Amfiteatrze Miechowskiego Domu Kultury oraz w Domu Kultury we Włoszczowie.

Tym ponadregionalnym spotkaniom towarzyszyły konferencje o tematyce historycznej, debaty, warsztaty czy konkursy organizowane m.in. przez Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach, Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką czy Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach.

Iwona Sinkiewicz-Potaczała

O ekonomii społecznej podczas obrad Komitetu

Pod przewodnictwem Piotra Żołądka, członka Zarządu Województwa, 3 marca w Urzędzie Marszałkowskim w Kielcach obradował Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej. Podczas posiedzenia przedstawione zostały m.in. założenia projektu Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Świętokrzyskim oraz projektu pn. „Świętokrzyska Ekonomia Społeczna”. Powołane zostały również grupy tematyczno-robocze.

Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej został powołany 10 czerwca 2015 r. uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. Jest ciałem konsultacyjno - doradczym w zakresie określania kierunków wsparcia rozwoju ekonomii społecznej w regionie. Jego celem jest wsparcie samorządu województwa i samorządów lokalnych, a także przedstawicieli sektora ekonomii społecznej, nauki i biznesu we wprowadzaniu na terenie naszego regionu zasad określonych w „Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej”.

Podstawowe cele działania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej dotyczą: aktualizowania oraz konsultowania „Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej”, określania kierunków wsparcia ekonomii społecznej oraz koordynacji i monitorowania działań w zakresie ekonomii społecznej w województwie.

- Temat ekonomii społecznej jest niezwykle ważnym i trudnym wyzwaniem. Sama próba definicji ekonomii społecznej przynosi sporo trudności, nie mówiąc już o kwestii przełożenia na język pragmatyczny. Uważam, że przy wsparciu i doświadczeniu członków Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej jesteśmy w stanie zrealizować założony program, musimy go jednak przedyskutować oraz wyciągnąć wnioski, które pomogą nam w pracy w przyszłości. Tego rodzaju spotkanie ma stworzyć coś nowego i dosko-

Karolina Jarosz i Piotr Żołądek

Podczas obrad Komitetu

nałego, co po latach przyniesie wartość dodatnią – mówił **Piotr Żołądek**, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. – Ruszyły programy, które są dedykowane szeroko rozumianej ekonomii społecznej. W kwietniu i maju planujemy przeprowadzić szereg spotkań w powiatach, aby zapoznać z tym tematem potencjalnych beneficjentów, różne środowiska. Przedstawimy, jak umiejętnie wykorzystać możliwości, jakie daje nowa perspektywa finansowa – dodał.

W sierpniu 2015 roku i lutym br. zostały przeprowadzone konsultacje społeczne dotyczące „Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej”, które pozwoliły na udoskona-

lenie programu, wprowadzenie potrzebnych zapisów. Podczas konsultacji wpłynęło wiele merytorycznych uwag przez akredytowane ośrodki wsparcia ekonomii społecznej.

Program zakłada cel główny, którego realizację mają wpiąć trzy działania priorytetowe kolejno odpowiadające za stworzenie warunków do rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, rozwijania regionalnego systemu wsparcia oraz promowania i upowszechniania przedsiębiorczości społecznej. Do każdego priorytetu przypisane są cele szczegółowe a do nich konkretne propozycje działań.

Karolina Jarosz, zastępca dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego poinformowała, że program zaczyna funkcjonować. Zrealizowano wiele działań merytorycznych, m.in. przeprowadzono szkolenia z zakresu klauzul społecznych, rozesłane zostały ankiety do samorządów, trwają także prace nad stroną internetową, która ma być podstawowym źródłem wiedzy dla zainteresowanych działaniami w obrębie ekonomii społecznej w województwie świętokrzyskim.

Emilia Sitarcka

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, 25-516 Kielce, aleja IX Wieków Kielce 3

Redakcja: Biuro Komunikacji Społecznej, tel. 41 343 90 37

www.sejmik.kielce.pl e-mail: nasz.region@sejmik.kielce.pl

Redaktor Naczelny: Dariusz Detka

Redaguje zespół: Małgorzata Niewczas-Sochacka,

Robert Siwiec, Iwona Sinkiewicz, Paulina Strojna

Skład i druk: Digital Art Studio www.digitalartstudio.pl

Środki na scalanie gruntów

Od 7 kwietnia do 20 maja 2016 roku można będzie składać wnioski o przyznanie pomocy na operacje typu „Scalanie gruntów” w ramach poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Działanie wspiera inwestycje w gospodarstwach rolnych – ukie-
runkowane na poprawę ich konkurencyjności lub efekty środowiskowe, w sektorze przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rolnych oraz dotyczące

infrastruktury związanej z rozwojem rolnictwa – scalania gruntów.

Wnioski należy składać w Świętokrzyskim Biurze Rozwoju Regionalnego w Kielcach, ul. Targowa 18 (XI piętro, pok. 1132). Formularz wniosku do-

stępny jest na stronie internetowej ŚBRR www.prow.sbrb.pl oraz stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi www.min-rol.gov.pl i Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa www.arimr.gov.pl

Wszelkie informacje niezbędne do prawidłowego wypełnienia wniosków udzielane są w siedzibie ŚBRR pok. 1106, 1110 lub numerem telefonu 41 330 10 77.

Redakcja

Odznaka Honorowa Województwa Świętokrzyskiego

Przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Arkadiusz Bąk przypomina, że do 30 kwietnia 2016 r. można składać wnioski o nadanie Odznaki Honorowej Województwa Świętokrzyskiego. Odznaka nadawana jest osobom fizycznym, prawnym, organizacjom społecznym, związkom zawodowym, pracodawcom, instytucjom, jednostkom samorządu terytorialnego, miejscowościom oraz innym podmiotom, które swoją pracą zawodową lub działalnością naukową, społeczną i polityczną bądź inną zasłużyły się dla Województwa Świętokrzyskiego. Wyróżnienie to zostanie przyznane już po raz trzeci.

Odznaka przyznawana jest w szczególności za zasługi w dziedzinie:

- rozwoju społeczno – gospodarczego Województwa Świętokrzyskiego,
- nauki i oświaty, kultury i sztuki związanych z Województwem Świętokrzyskim,
- badań naukowych, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, obronności i przeciwdziałaniu klęskom żywiołowym,
- rozwoju rolnictwa i ochrony środowiska naturalnego,
- popularyzacji walorów i osiągnięć Województwa Świętokrzyskiego na arenie krajowej i międzynarodowej.

Odznakę nadaje Marszałek Województwa Świętokrzyskiego na wniosek Komisji Odznaki, która może wystąpić o uho-

norowanie 10 pretendentów w trakcie roku kalendarzowego.

Wnioski o nadanie odznaki należy składać do **30 kwietnia 2016 r.** w Kancelarii Ogólnej, pok. 217, II piętro, bud. C2, Urząd Marszałkowski, al. IX Wieków Kielc 3 lub przesłać na adres: Kancelaria Ogólna Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce.

Na kopercie powinien znaleźć się dopisek: Odznaka Honorowa Województwa Świętokrzyskiego. Konieczne jest również dostarczenie wniosku w wersji elektronicznej na adres: annsto@sejmik.kielce.pl (w terminie jw.).

Uchwała Nr XXXII/586/13 Sejmiku Województwa Święto-

krzyskiego z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia Odznaki Honorowej Województwa Świętokrzyskiego, ustalenia jej wzoru oraz zasad i trybu nadawania, a także sposobu noszenia, wraz ze wzora-

mi odpowiednich dokumentów, dostępna jest na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Samorządu Województwa Świętokrzyskiego: <http://bip.sejmik.kielce.pl/>, w menu przedmiotowym w kategorii ODZNAKA HONOROWA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO, w zakładce pod nazwą III edycja Odznaki Honorowej Województwa Świętokrzyskiego – 2016 r.

Szczegółowych informacji udziela:

Kancelaria Sejmiku
Urząd Marszałkowski
Województwa Świętokrzyskiego
al. IX Wieków Kielc 3,
25-516 Kielce
tel.: 41 342-11-00
lub 342-19-44

Redakcja

Pań jest więcej!

Marzec to miesiąc składania paniom najgorętszych życzeń, obdarowywania ich kwiatami, czas czczenia i hołubienia. Czy faktycznie są „słabą płcią”? Statystyki wcale na to nie wskazują...

Na koniec 2014 r. w Polsce żyło 19,9 mln kobiet, z czego 0,6 mln w województwie świętokrzyskim. Na przestrzeni lat 2010-2014 subpopulacja kobiet w kraju zmniejszyła się o 0,1% podczas gdy w województwie świętokrzyskim zmalała o 1,5%. W tym samym okresie mężczyzn ubyło w Polsce o 0,2%, a w naszym województwie o 1,6%. Niezmiennie pań jest więcej niż panów niezależnie od miejsca zamieszkania, tj. województwa, miasta czy wsi. Jedyna różnica polega na tym, że wśród mieszkańców miast przewaga ta jest wyraźniejsza, tj. na koniec 2014 r. w przypadku Polski udział kobiet w miastach wyniósł 52,6%, a na wsiach 50,1%; w naszym województwie bardzo podobnie: 52,5% i 50,1%. Ma to swoje odzwierciedlenie we wskaźniku feminizacji, który na poziomie kraju w miastach osiągnął 111 kobiet na 100 mężczyzn, a na wsiach 101, natomiast w naszym województwie odpowiednio 110 i 101. Wartości te nie zmieniły się znacząco na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia. W zasadniczy sposób, wartości ogółem dla miast i wsi nie zmieniają się do 2050 r., o ile sprawdzi się prognoza demograficzna, osiągając 109 i 100, nie mniej jednak w starszych grupach wiekowych prognozowany jest spadek feminizacji. W naszym województwie w miastach w grupie wiekowej 40-54 lata wskaźnik ten zmniejszył się ze 106 w 2014 r. do 95 w 2050 r. i w grupie 55+ odpowiednio ze 138 do 125. Z kolei na wsi, zakłada się, że w grupie 55+ wskaźnik spadnie ze 123 do 111.

Biorąc pod uwagę dane z lat 2010-2014 obserwujemy wyraźny spadek płodności i dzietności kobiet. Fakt ten nie jest dobrym prognostykiem demograficznym. W 2014 r. pokolenie matek zostało zastąpione

prze pokolenie córek w Polsce w 62%, a w naszym województwie jedynie w 57% (gorsza sytuacja miała miejsce jedynie w województwie opolskim gdzie odnotowano zastąpienie na poziomie 55%). Ponadto matki rodzące po raz pierwszy są coraz starsze. We wskazanym okresie płodność kobiet w Polsce zmniejszyła się z 43,27 urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku 15-49 lat do 40,41 (w naszym województwie z 40,62 do 36,53). Z kolei dzietność w kraju spadła z 1,38 do 1,29, a w naszym województwie z 1,31 do 1,18. Reasumując – wskaźniki te świadczą o tym, że nie jest zapewniona zastępowalność pokoleń. Aby była, wskaźnik dzietności powinien wynosić ok. 2,15, co oznacza że w danym roku na 1 kobietę w wieku 15-49 lat przypada co najmniej dwoje dzieci.

Panie są lepiej wykształcone niż panowie. Zarówno w Polsce, jak i w naszym województwie ostatnie spisy powszechne potwierdziły znaczące dysproporcje w poziomie wykształcenia według płci, z przewagą na korzyść

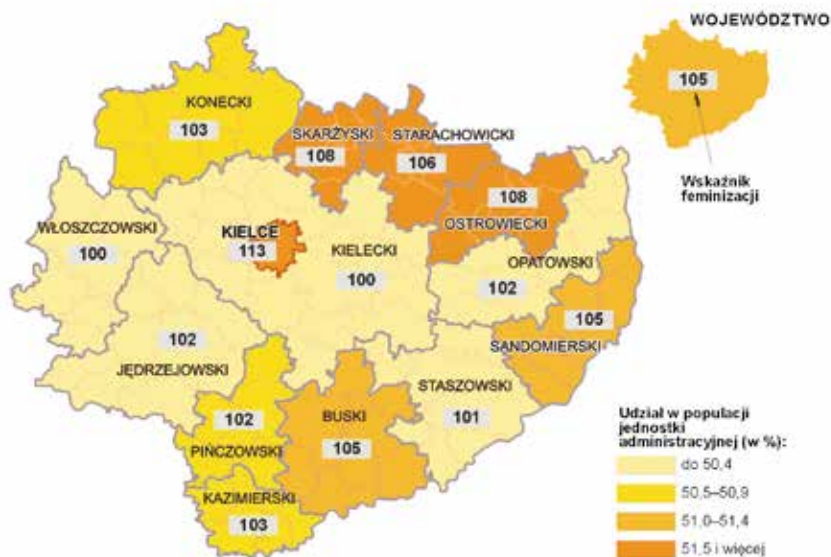
kobiet. W województwie świętokrzyskim we wszystkich kategoriach stanu cywilnego prawny udział kobiet legitymujących się co najmniej średnim poziomem wykształcenia były wyższe niż w przypadku mężczyzn, ponadto znacznie lepiej wykształcone są mieszkanki miast niż wsi. Wykształceniem przynajmniej średnim legitymowało się: 54,5% panien, 58,3% mężatek, 26,9% wdów i 63,4% rozwódek. Przewaga nad odpowiednimi kategoriami mężczyzn wyniosła kolejno: 12,6 p.proc., 14,2 p.proc., 2,3 p.proc. i 23,0 p.proc.

W okresie międzyspisywymi kobiety stały się też bardziej niezależne finansowo, choć zmiana ta nie jest tak wyraźna jak w przypadku mężczyzn. Tendencje obserwowane w naszym województwie są zbliżone z krajowymi. Mieszkanki województwa świętokrzyskiego nadal rzadziej niż panowie posiadają własne źródła utrzymania (63,6% wobec 65,9%), w tym dochody z pracy na własny rachunek (6,2% wobec 10,4%) i częściej pozostają na utrzymaniu (32,4% wo-

bec 30,2%). W 2011 r. nieco rzadziej niż co trzecia mieszkanka naszego województwa (29,7%) traktowała dochody z pracy jako główne źródło utrzymania i różnica na niekorzyść kobiet w porównaniu do mężczyzn wyniosła 11,3 p.proc. Dominującym źródłem utrzymania wśród pań były dochody z pracy najemnej (23,5%, tj. o 7,1 p.proc. mniej niż w przypadku panów). Z niezarobkowych źródeł utrzymywało się 33,8% pań i w tym przypadku ich przewaga osiągnęła 9,1 p.proc. W okresie międzyspisywymi wśród pań największą różnicę odnotowano w przypadku deklarujących pozostawanie na utrzymaniu (spadek udziału o 5,3 p.proc.) oraz utrzymujących się z pracy najemnej (wzrost o 4,3 p.proc.). Podobną tendencję odnotowano wśród panów lecz w większej skali. Udział mężczyzn pozostających na utrzymaniu zmniejszył się o 7,9 p.proc., a utrzymujących się z pracy najemnej wzrósł o 7,8 p.proc.

**Urząd Statystyczny
w Kielcach**

KOBIETY W 2014 R. Stan w dniu 31 XII

Czego uczą w szkołach, a co się liczy?

Od dłuższego czasu w rozmowach o młodzieży i o edukacji przewija się temat tego jak to, czego uczy się obecnie w szkołach, ma się do potrzeb rynku pracy. Zaskakująco często dyskusje te sprowadzają się do smutnych wniosków, że system edukacji nie nadąża za dynamicznie zmieniającą się rzeczywistością wokół nas, a szczególnie za rynkiem pracy. Świadectwo z paskiem? Dobrze zdana matura? Tytuł magistra? Wszystko, co jeszcze naszym rodzicom gwarantowało „wyjście na ludzi”, zdobycie dobrej pracy i ułożenie sobie życia, obecnie gwarantuje znacznie mniej.

I choć okazuje się, że ponad 50 proc. firm ma problemy z pozyskaniem specjalistów wąskich dziedzin, a ponad 40 proc. z pozyskaniem osób z wykształceniem technicznym, to już nie tylko wiedza i umiejętności decydują o zatrudnieniu. Najbardziej poszukiwane obecnie kompetencje to **orientacja biznesowa, umiejętności komunikacyjne i interpersonalne oraz otwartość na zmiany i elastyczność**. Jako kolejne wymieniane są umiejętności przywódcze i zdolność do współpracy w grupie (źródło: Prognoza na 2016, HRM Partners, 2015, www.pulshr.pl)

Brzmi przerażająco, prawda? Bo gdzie młodzież ma zdobyć te „kompetencje XXI wieku”, jeśli często w szkole, przez chociażby podstawę programową, nie ma do tego warunków?

Problem ten dostrzegła organizacja Social Wolves, która od dwóch lat organizuje ogólnopolską olimpiadę pt.: „**Zwolnieni z teorii**”. Do olimpiady zgłaszają się zespoły młodzieży, które chcą zrealizować jakiś projekt społeczny (czyli angażujący innych ludzi). **Młodzi ludzie biorą odpowiedzialność za całość przedsięwzięcia; za jego planowanie, realizację, promocję**. Po pomyślnie przeprowadzonych działaniach

Filip Sobczyk, Jakub Pobiega, Norbert Góra, Patryk Piwnik, Miłosz Olszański, członkowie grupy „Weź się za siebie!”

mają szansę dostać się do grona najlepszych i otrzymać certyfikat poświadczający umiejętności managerskie.

Osobiście jestem zachwycona ideą „Zwolnieni z teorii” i wdzięczna za zmianę w myśleniu o edukacji jaką wprowadza.

Miałam olbrzymią przyjemność poznać w ostatnich tygodniach dwie grupy, które z dużym

powodzeniem realizują swoje plany w ramach olimpiady - „**Youth-Sapiens - młodzież rozumna**” i „**Weź się za siebie!**”. Obie grupy są z Ostrowca Świętokrzyskiego, który powoli kreuje się w mojej głowie jako zagłębie aktywnych młodych ludzi. Działając uczą się, zdobywają doświadczenie i nowe umiejętności, ale robią także coś o wiele ważniejszego – pokazują swoim rówieśnikom, że **aby osiągnąć w życiu coś, o czym się marzy, trzeba podjąć ryzyko i po prostu działać**.

Należą im się olbrzymie gratulacje, które mogą Państwo wyrazić klikając na ich strony (ilość „lajków” na FB to jedno z kryteriów ukończenia olimpiady). Pomóżmy im wygrać: www.facebook.com/youthsapiens oraz www.facebook.com/wezsieszasiebie2015

Barbara Zamożniewicz
www.facebook.com/rzecznikmłodziezy

Seniorzy na próbie kieleckiego teatru

3 marca podopieczni Fundacji Domu Seniora z Pierzchnicy przyglądali się przygotowaniom do premierowego spektaklu pt. „Wszyscy chcą żyć” w reżyserii Dawida Żłobińskiego w Teatrze Żeromskiego w Kielcach. - Seniorzy byli bardzo zadowoleni, że mogli obejrzeć przedstawienie, z bliska zobaczyć warsztat pracy aktora - mówił Jerzy Pyrek, doradca marszałka ds. seniorów.

Udział świętokrzyskich seniorów w próbach generalnych do spektakli w Teatrze Żeromskiego w Kielcach to inicjatywa marszałka województwa świętokrzyskiego, mająca na celu aktywizację osób starszych spoza Kielc. - Chcemy, by udział w kolejnych tego typu wydarzeniach był formą wyróżnienia dla członków organizacji skupiających seniorów – podkreśla doradca marszałka ds. seniorów **Jerzy Pyrek**.

by udział w kolejnych tego typu wydarzeniach był formą wyróżnienia dla członków organizacji skupiających seniorów – podkreśla doradca marszałka ds. seniorów **Jerzy Pyrek**.

Otwarcie o młodzieżowych radach

W nietypowej formule „antykonferencji” 14 marca odbyło się spotkanie przedstawicieli Młodzieżowych Rad Gmin z terenu województwa świętokrzyskiego. Prowadziła je Barbara Zamożniewicz, Rzecznik Młodzieży przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego. Uczestnicy spotkania sami stworzyli jego program, wybierając te tematy, które ich najbardziej interesowały, a następnie w grupach dyskutowali na temat poszczególnych zagadnień.

Do udziału w spotkaniu, zorganizowanym w Muzeum Dialogu Kultur w Kielcach, zaproszeni zostali przedstawiciele Młodzieżowych Rad Gmin – jeden członek, jeden opiekun i jeden przedstawiciel samorządu.

- Marszałek Adam Jarubas powołał mnie 2 lata temu na stanowisko Rzecznika Młodzieży i wtedy moim zadaniem w ramach tej funkcji stało się aktywizowanie młodych ludzi. Nasze dzisiejsze spotkanie jest odpowiedzią na bardzo pozytywny trend, jaki zauważyłam w świętokrzyskich gminach, którym jest właśnie tworzenie Młodzieżowych Rad Gmin. Jest to fantastyczna forma nawiązywania współpracy młodzieży z dorosłymi. Chcemy poruszyć te tematy, na których najbardziej wam zależy. Chcemy również, abyście się sami nawzajem poznali, co może zaowocować współpracą w przyszłości między wami – mówiła **Barbara Zamożniewicz**, Rzecznik Młodzieży przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego, która rozpoczęła spotkanie i wyjaśniła jego zasady.

Obecnie w województwie świętokrzyskim działa 12 Młodzieżowych Rad Gmin, a dwie kolejne są w trakcie tworzenia.

Spotkanie poprowadzone było przy pomocy nowatorskiej metody „Open Space”, w wol-

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele wszystkich świętokrzyskich MRG

nym tłumaczeniu „Otwartej Przestrzeni”, zwanej też antykonferencją.

- Nie ma w niej prelegentów, każdy jest ekspertem i każdy z uczestników może zabrać głos i skupić się na tematach najbardziej go interesujących. Nie ma tu przemówień, prezentacji, a zagadnienia wskazywane są przez uczestników i wynikają z ich potrzeb i oczekiwań. Jest to również wspaniała okazja do nawiązywania relacji, wymiany poglądów, doświadczeń, a może i stworzenia ciekawych inicjatyw – dodała Barbara Zamożniewicz.

Działalność Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych oraz projekt „Młodzieżowe Rady Gmin - dialog władz

z młodymi mieszkańcami”, zaprezentował jej przedstawiciel, Mateusz Czerniga. - Projekt ten składa się z 2 bloków. W pierwszym współpracujemy z trzema gminami, w których staraliśmy się przez rok wprowadzić poprawny model współpracy młodzieży z urzędnikami. W drugim bloku pracujemy w całej Polsce, staramy się dotrzeć do młodzieżowych radnych i urzędników bo właśnie od podejścia władz zależy powodzenie idei młodzieżowych rad - mówił **Mateusz Czerniga**.

Program spotkania został ustalony przez samych uczestników, a tematami, które ich najbardziej interesowały były m.in. wybory do Młodzieżowych Rad,

współpraca z samorządami, młodzieżowy budżet obywatelski, komunikacja rad z mieszkańcami czy zachęcenie młodzieży do działania. Uczestnicy spotkania podzielili się na grupy i panele dyskusyjne, ale w każdej chwili każdy z uczestników mógł ją zmienić i włączyć się do dyskusji na inny temat.

Spotkanie było elementem projektu „Młodzieżowe Rady Gmin - dialog władz z młodymi mieszkańcami”, realizowanego przez Fundację Civis Polonus i Polską Radę Organizacji Młodzieżowych. Projekt jest realizowany w ramach Programu Obywatele dla Demokracji, finansowany z funduszy EOG.

Mateusz Cieśllicki

Przedstawiciele MRG w mniejszych grupach omawiali najważniejsze dla siebie zagadnienia

Młodzież sama wskazywała interesujące ją tematy dyskusji, tworząc w ten sposób program spotkania

Świętokrzyskie zaprasza! Czym stoisko bogate!

Lengyel, Magyar – két jó barát, együtt harcol, s issza borát!

- Słyszał pan, panie Tomasz, o Szarapowej?
- Słyszałem... A taka była ładna, amerykańska... Tzn. rosyjska...

- Na dzisiejszym wf poćwiczmy wspinanie po drabinkach

Najwięcej witaminy mają polskie dziewczyny...

...za jeden uśmiech oddałbym Chicago, Paryż, Krym!

- Znalazła już pani coś?
- Tylko kilka opieniek, kozaka i dwie kurki.

- Chciałbym także powiedzieć, że ocieplanie się klimatu to bujda.
O, proszę zobaczyć jak mi ręce zmarzły!

Prawnik radzi...

Wspólnie ze Zbigniewem Stefańczykiem, radcą prawnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, pomagamy rozwiązywać problemy prawno-administracyjne, z którymi w swojej pracy spotykają się świętokrzyscy sołtysi. W niniejszym wydaniu odpowiadamy na kolejne nadesłane przez Państwa pytania.

Andrzej Otręba, sołtys Janikowa, gmina Ożarów:

– Jak można upamiętnić wybitnego, zasłużonego człowieka z naszego sołectwa? Mieszkańcy zgłaszają się do mnie, by uhonorować zmarłego doktora Mieczysława Jopka, który dobrze służył ludziom i był przez nich bardzo szanowany. To był człowiek naprawdę oddany innym, pomagał „w nocy i o północy”. Nie było mowy, by nie przyjechał na wezwanie. Aby pamięć o doktorze nie zaginęła, chcielibyśmy nazwać jego imieniem rondo w Ożarowie. Czy z tą propozycją powinienem się zgłosić do rodziny doktora, do burmistrza, do radnych? Jaka jest procedura?

Zbigniew Stefańczyk:

– Ustawa z dn. 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 2015 poz. 1515 ze zm.), w art. 18 ust. 2, p. 13, mówi: „do wyłącznej właściwości rady gminy należy: (...) podejmowanie uchwał w sprawach herbu gminy, nazw ulic i placów będących drogami publicznymi

lub nazw dróg wewnętrznych w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. 2015 poz. 460, ze zm.), a także wznoszenia pomników”. Tak więc organem inicjującym upamiętnienie zasłużonej osoby, poprzez nazwanie ronda jej imieniem, będzie np. burmistrz, do którego mieszkańcy powinni się zgłosić z taką inicjatywą. Rada gminy podejmie taką decyzję w drodze uchwały.

Beata Kwiecińska, sołtys Czachowa, gmina Ożarów:

– Gmina wspólnie z powiatem opatowskim przed czterema, pięcioma laty wykonała remont drogi powiatowej przez naszą miejscowość. Wylany został asfalt, przy okazji powstał też chodnik. Potem podczas budowy kanalizacji nastąpiły drobne pęknięcia w jezdni. Rozstępuje się też w niektórych miejscach chodnik. Chcielibyśmy poprawić drobne pęknięcia, które nastąpiły po budowie kanalizacji. Jak pomóc gminie, by nie wydawała dodatkowych pieniędzy? Czy drobne poprawki nie powinien wykonać powiat,

skoro to droga powiatowa? Czy za drobne poprawki nie powinien zapłacić wykonawca kanalizacji?

Zbigniew Stefańczyk:

– Art. 19 ustawy z dn. 21 marca 1985 r. o drogach publicznych mówi:

„1. Organ administracji rządowej lub jednostki samorządu terytorialnego, do którego właściwości należą sprawy z zakresu planowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg, jest zarządcą drogi

2. Zarządcami dróg (...) są dla dróg: 1) krajowych – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad; 2) wojewódzkich – zarząd województwa; 3) powiatowych – zarząd powiatu; 4) gminnych – wójt (burmistrz, prezydent miasta)”.

Obowiązki zarządcy drogi określa art. 20 ustawy. Należą do nich m. in.: „3) pełnienie funkcji inwestora; 4) utrzymanie nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą (...); 7) koordynacja robót w pasie drogowym; (...) 10) przepro-

wadzanie okresowych kontroli stanu dróg i drogowych obiektów inżynierskich oraz przepraw promowych, ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym weryfikację cech i wskazanie usterek, które wymagają prac konserwacyjnych lub naprawczych ze względu na bezpieczeństwo ruchu drogowego; 11) wykonywanie robót interwencyjnych, robót utrzymaniowych i zabezpieczających; 12) przeciwdziałanie niszczeniu dróg przez ich użytkowników”.

Z przytoczonego powyżej fragmentu ustawy wynika, że za stan drogi odpowiada jej zarządca, którym w nakreślonej w pytaniu sytuacji jest powiat, i to on powinien wykonywać remonty, bezpośrednio lub poprzez swoją jednostkę organizacyjną. Gmina nie jest w tym przypadku organem odpowiadającym za wykonanie koniecznych poprawek.

Wykonawca kanalizacji miał zapewne obowiązek przywrócić drogę do stanu poprzedniego, więc jeśli wykonane roboty są jeszcze objęte okresem gwarancji, zleceniodawca może domagać się od wykonawcy usunięcia usterek powstałych na skutek przeprowadzonych robót (w pytaniu nie zostało sprecyzowane, czy zleceniodawcą budowy kanalizacji była gmina).

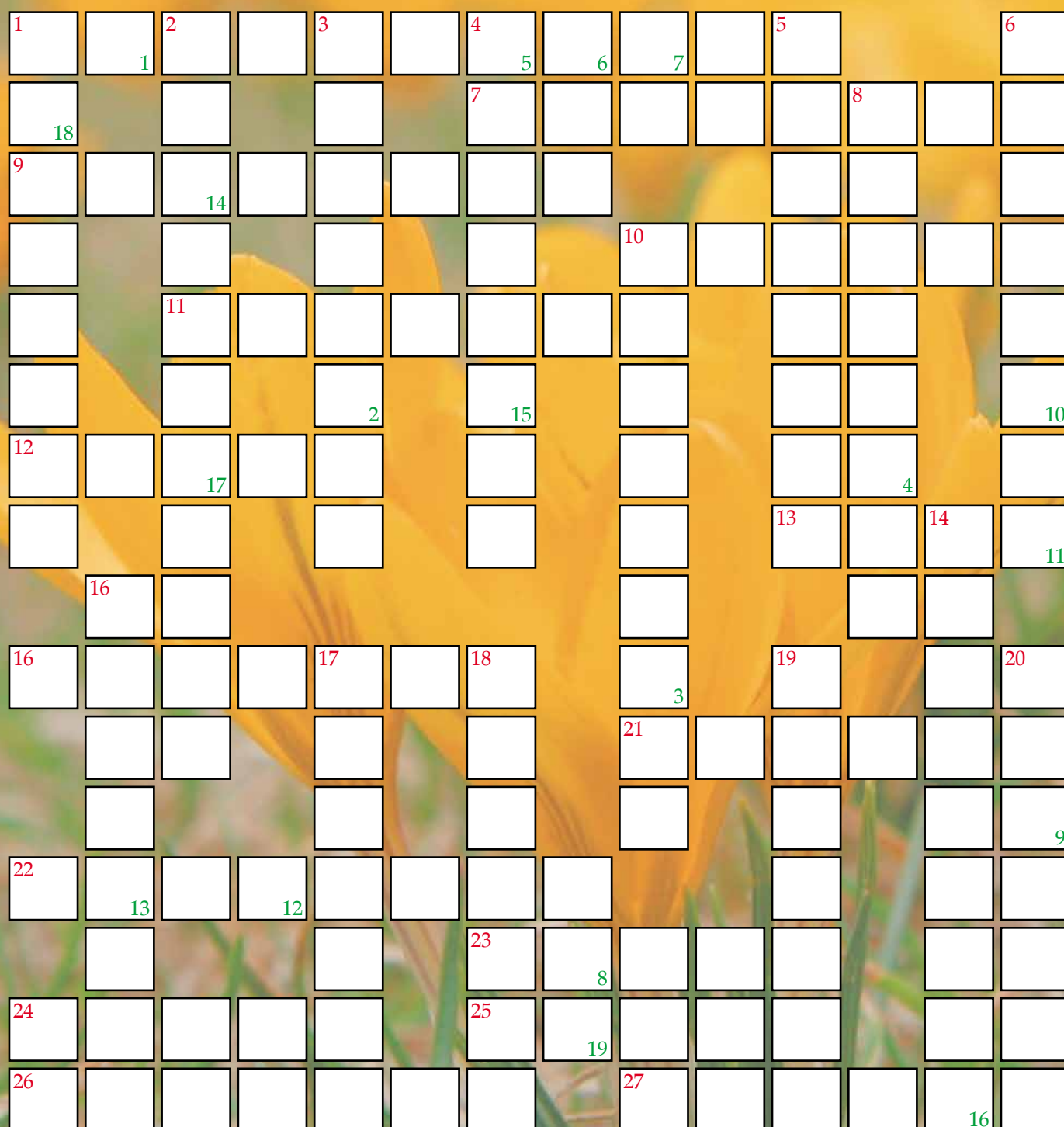
Pytania do prawnika sołtysi mogą przysyłać drogą mailową na adres: nasz.region@sejmik.kielce.pl lub pocztą na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Biuro Komunikacji Społecznej, al. IX Wieków Kielce 3, 25-516 Kielce.

oprac. J.M.

Krzyżówka

Litery z pół ponumerowanych w prawych dolnych rogach ułożone od 1 do 19 tworzą hasło – jest nim fragment piosenki Wojciecha Belona, zmarłego w 1985 roku słynnego barda Ponidzia. Wśród autorów prawidłowych odpowiedzi wylosujemy nagrody. Rozwiązania prosimy nadsyłać listownie na adres redakcji. Czekamy **do 8 kwietnia br.**

Z przyjemnością informujemy, że upominek za rozwiązanie krzyżówki sprzed miesiąca otrzymuje pan **Stanisław Jaź** z Kielc. Prosimy o kontakt z redakcją.

POZIOMO:

1. pisarz z Oblęgorka. 7. młody, nieduży las. 9. matolek z Pacanowa. 10. ton, odgłos. 11. wieś w powiecie jędrzejowskim. 12. film A. Wajdy. 13. miejsce postoju karawany. 16. żołnierz np. majora „Ponurego”. 21. karciana wróżba. 22. chorwackie morze. 23. najdłuższa rzeka Francji. 24. wywołuje choroby. 25. przyprawa korzenna. 26. tulejka z gwintem. 27. ogół wydatków i dochodów.

PIONOWO:

1. woreczek na pieniądze. 2. sprawdza wiedzę studenta. 3. miotelka do święcenia wodą. 4. prorok i kapłan. 5. osobiwe lub atmosferyczne. 6. sznurek z rączkami. 8. człowiek łatwowierny. 10. Bliźnięta. 14. wieś w gminie Kazimierza Wielka. 15. jeden z elementów. 17. atrament pradiadków. 18. solenizantka z 22 listopada. 19. ukochany Heloizy. 20. na Wielkanoc z zającą.

Krzyżówkę przygotował Robert Siwiec